

”התנ”ך כתוב עבור ציונים-דתיים” ”The Tanach Addresses Religious-Zionists”

1. **הראי"ה קוק, אורות המלחמה ב-** אנו מסתכלים בדורות הראשונים, המסופרים בתורה, בנביאים ובכתובים, אותם הדורות שהיו עסוקים במלחמה, – והם הם **הגדולים** שאנו מתיחסים אליהם בידידות וגדלת-קדש... מלחמת קיומם, קיום האומה, מלחמת ד' היתה בהכרה פנימית. עזיזים היו ברוחם וידעו בעמק החשך לבחר בטוב ולסור מן הרע, "גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע". כשאנו מתבוננים אליהם, הננו בכל ההופעה הרוחנית שאנו כל-כך שוקקים לה, משתוקקים לאמוצם, לכח החיים החטוב והגבוש, האיתן והמוצק, ששכן בקרבם, ומתוך תשוקה זו, כחנו הרוחני מתאמץ וכח-גבורתנו מתעדן, ואותן הנשמות החזקות **חוזרות לחיות בנו כימי עולם**.

2. **רמב"ן, בראשית פרק כט, ב-** וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רובצים עליה - יאריך הכתוב בספור הזה להודיענו כי קווי ה' יחליפו כח (ישעיהו מ, לא), ויראתו תתן עוז (ע"פ משלי י, כט), כי הנה יעקב אבינו בא מן הדרך והוא עיף, ויגל לבדו האבן אשר היו צריכים אליה כל הרועים, וגי עדרי צאן אשר להם רועים רבים ושומרים כלם רובצים עליה אינם יכולים להניעה כלל:

3. **ר"י אלבו, ספר העיקרים, מאמר ד, לה-** אמר "אתה גבור לעולם ד' מחיה מתים אתה ורב להושיע", כלומר אתה גבור ויכול על כל דבר שיצוייר מציאותו אצל השכל ואין גבורתך כגבורת בשר ודם, כי גבורת ב"ו היא להמית את החיים וגבורת הש"י בהפך שהיא "להחיות את המתים"... כי גבורת בשר ודם היא להשפיל את האנשים ולהכניעם, וגבורת הש"י הוא בהפך, שהוא "סומך נופלים", וכן גבורת ב"ו להכות ולפצוע ולהחליא, והש"י בהפך שהוא "רופא חולים".

4. **דברים פרק ח, יז-יח**
ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה: וזכרת את ה' א-להיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל למען הקים את בריתו אשר נשבע לאבתך כיום הזה.

5. **אסתר ד, יג-יד**
ויאמר מרדכי להשיב אל אסתר: אל תדמי בנפשך להמלט בית המלך מכל היהודים. כי אם החרש תחרישי בעת הזאת רווח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר ואת ובית אביך תאבדו ומי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות.

6. **הראי"ה קוק, אורות הקודש א, עמ' סו**
אין השכל הטבעי יכול למלא את מדת הכח הגופני, כי אם האדם צריך להתאמץ שיהיה מלא כח חיים ואומץ גופני, כדי שיוכל השכל לחול עליו בכל תגבורת ערכיו, על פי הכלל של מכירי הטבע, **נפש בריאה בגוף בריא...**

7. **רמב"ם, מורה נבוכים, חלק א, פרק טו**
”וַיִּחַלְסוּ, וְהִנֵּה סֵלֶם מֵצֵב אֲרָצָה, וְרֹאשׁוֹ, מִגִּיעַ הַשְּׂמָמָה; וְהִנֵּה מְלֹאכֵי אֱלֹהִים, עֹלִים וְיִרְדִּים בָּו. וְהִנֵּה ה' נָצַב עָלָיו...” (בראשית כח, יב-יג). וכמה מחוכם אמרו "עולים ויורדים", העליה לפני

הירידה, כי אחר העליה וההגעה למעלות מסויימות בסולם, תהיה הירידה במה שנאצל עליו מן המצווה להנהגת אנשי הארץ ולימודם.

8. **בראשית כד, רשב"ם, חזקוני** "ויצא יצחק לשוח בשדה" - כדכתיב "וכל שיח השדה" (בר' ב, ה) כלומר לטעת אילנות ולראות ענייני פועליו.

9. **בראשית כה** (כח) ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ורבקה אהבת את יעקב:

10. **בראשית כו** (יב) **ויזרע** יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו ה':

11. **בראשית כז** (ג) ועתה שא נא כליך תליך וקשתך וצא **השדה** וצודה לי ציד: (ד) ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי והביאה לי ואכלה **בעבור** תברכך נפשי בטרם אמות: (י) והבאת לאביך ואכל **בעבור** אשר יברכך לפני מותו: (כא) ויאמר יצחק אל יעקב גשה נא ואמשך בני האתה זה בני עשו אם לא: (כב) ויגש יעקב אל יצחק אביו וימשהו ויאמר הקל קול יעקב והידיים ידי עשו: (כג) ולא הכירו כי היו ידיו עשו אחיו שערת ויברכהו: (כד) ויאמר אתה זה בני עשו ויאמר אני: (כה) ויאמר הגשה לי ואכלה מציד בני **למען** תברכך נפשי ויגש לו ויאכל ויבא לו יין וישת: (כו) ויאמר אליו יצחק אביו גשה נא ושקה לי בני: (כז) ויגש וישק לו וירח את ריח בגדיו ויברכהו ויאמר ראה ריח בני כריח **שדה** אשר ברכו ה': (כח) ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירש: (כט) יעבדוך עמים וישתחו לך לאמים הוה גביר לאחיד וישתחו לך בני אמך ארריך ארור ומברכך ברוך:

12. **הר"מ סופר, חידושי חתם סופר, סוכה לו**

נלע"ד רבי ישמאעל נמי לא אמר מקרא ואספת דגנך אלא בא"י ורוב ישראל שרויין שהעבודה בקרקע גופה מצוה משום יישוב א"י ולהוציא פירותיה הקדושים, ועל זה ציותה התורה ואספת דגנך **ובועז** זורה גורן השעורים הלילה משום מצוה. וכאלו תאמר לא אניח **תפילין** מפני שאני עוסק בתורה הכי נמי לא יאמר לא אאסוף דגני מפני עסק התורה, ואפשר אפילו שארי אומנויות שיש בהם יישוב העולם הכל בכלל מצוה. אבל כשאנו מפוזרים בעו"ה בין אומות העולם, וכל שמרבה העולם יישוב מוסיף עבודת ה' חורבן, מודה ר' ישמעאל לרשב"י. ועל זה אנו סומכים על ר' נהוראי במתני' סוף קידושין (פב ע"א) מניח אני כל אומנויות שבעולם ואיני מלמד בני אלא תורה היינו בח"ל וכנ"ל.

13. **מאמרי הראי"ה יום הביכורים זמן מתן תורתנו**

והלאה אנו צועדים. בנין הארץ, היסוד הראשי, החקלאות, הלא היא אצל כל העמים רק גורם כלכלי חיוני פשוט, אבל העם אשר הנושא שלו כולו הוא **קדש קדשים, וארצו, ושפתו**, וכל ערכיו כלם קודש הם, כי הוא כולו ממלא את בטוי הקודש של כל האנושיות וכל היקום שלו, ובכל מקום שקוי אור קדש משתלחים לברכה אינם כי אם ענפים מגזע מטעיו, הרי גם **חקלאותו** כולה היא ספוגת קודש, והקודש הזה שביסוד החקלאי מובלט הוא על ידי זה שחגיגת ראשית הקציר, העומר, עולה הוא למדרגת עבודת הקודש היותר עליונה, והקרבת המקודש עמו הוא קרבן צבור, שדוחה את השבת.

14. **שיר השירים רבה ג, ב**

למה דבר הקב"ה מתוך הסנה ולא מאילן אחר?... ללמדך שאין מקום פנוי בארץ מהשכינה, שאפילו בתוך הסנה היה מדבר עמו.

15. **ר' יהודה הלוי, ספר הכוזרי, מאמר ב, סד- סו**

אמר החבר : **והסנהדרין** היו מצווים שלא תעלם מהם חכמה מהחכמות האמיתיות והדמיוניות וההסכמיות, עד שהכשופים **והלשונות** היו יודעים. ואיך ימצאו תדיר שבעים זקנים חכמים, אם לא תהיינה החכמות מתפשטות קיימות **באומה**, ובעת שימות זקן אחד, יעמוד אחר תחתיו כמוהו. ואיך לא יהיה זה, וכולם צריכים אליהם בתורה : הטבעיות, מהם צריכים אליהם **בעבודת הארץ**, לדעת הכלאים ולהיזהר מהשביעית והערלה, ובהכרת הצמח ומיניו (כלאים פ"א), כדי שיישארו על מה שנבראו עליו ולא יתערב מין במין... וידיעת **הטרפות** אשר היא יותר דקה מכל מה שזכר אותו אריסטו מידיעת ממיתי החיים, להרחיק מאכילת המתה, ובמעט אשר נשאר בידינו מן החכמה הזאת... **ומומי** הבהמות, שאינן ראויים קרבן, והבדלת מיני **הזיבות** לאיש ולאשה, [וכמות] הקפי הנדות, ובחלקי החכמות ההם, מה שאין בשר ודם יכול עליו בדרך סברתו מבלי עזר אלוקי... ובחכמת **הגלגלים** והליכותם... תוכן העיבור הידועה... מחלקת **הניגונים** ומעמדת אותם על הגדולים שבעם, והם בני לוי... ומה תאמר בחכמת **שלמה**, וכבר דיבר על כל החכמות בכוח אלוקי ושכלי וטבעי, והיו אנשי העולם באים אליו להעתיק חכמתו אל האומות...

16. מסכת שבת לג ע"ב

איתבו [רשב"י ובנו] תריסר שני במערתא. אתא אליהו וקם אפיתחא דמערתא, אמר : מאן לודעיה לבר יוחי דמית קיסר ובטיל גזרתיה? נפקו. חזו אינשי דקא כרבי זורעי, אמר : מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה! כל מקום שנותנין עיניהן - מיד נשרף. יצתה בת קול ואמרה להם : להחריב עולמי יצאתם! חיזרו למערתכם!

17. הראי"ה קוק, **אורות ישראל, פרק ה, ב- צדקה עשה הקדוש-ברוך-הוא עם עולמו, מה שלא נתן כל הכשרונות במקום אחד**, לא באיש אחד ולא בעם אחד, לא בארץ אחת, לא בדור אחד ולא בעולם אחד, כי-אם מפזרים הם הכשרונות, **והכרח השלמות**, שהוא כח המושך היותר אידאלי, הוא הגורם להמשך אחרי האחדות המרוממה, המכרחת לבוא בעולם, והיה ביום ההוא – יהיה ד' אחד ושמו אחד.

18. הראי"ה קוק, **אורות הקודש ב, עמ' תלט, הבדלה והכללה - כח**

א. שני קוים עוברים לפנינו בהדרכת הכלל והפרט, קו **המבדיל**, וקו **המחבר**...
ב. אבל בתוך עמקה של הבדלה זו התחברות והכללה גנוזות הן, כלולות הן בכללותה...
ג. וזאת היא נחלת ד' בכל דרך הקודש, **הפרדה על מנת התחברות**, להיפך מההכללה הגסה, המדברת גדולות ואומרת לאגד הכל בחבילה אחת, ומאבדת את כל הוד רוחני ואצילי. וסוף כל סוף על ידי **החשכת** החיים נעכר **אור** הדעת הצלול, והאהבה הגסה המיוחדת של כל בריה מתגברת ונעשית מזהמה, עד שהכל מתפרד, והארץ כולה תנוע **כשיכור** מכובד פשעה. סטרא אחרא שרי בחיבורא וסיים בפירודא, וסטרא דקדושה שרי בפירודא וסיים, בחיבורא, ושם גופיה איקרי שלום.

19. הראי"ה קוק, **אדר היקר ועקבי הצאן/ מאמר "הדור"- עמ' קח**

מוזר הוא הדור הזה, שובב הוא, פראי הוא אבל גם נעלה ונשא... נמצא כי מעבר מזה "חוצפא ישגא, אין הבן מתביש מאביו, נערים פני זקנים ילבינו", ולעומת זה... הכח המדעי והאידיאלי פורץ ועולה...

SONS
Zionist

FATHERS
Religious

RAV KOOK
Return to the

Modern	conservative	Original Torah
Aliya	X	
Jewish State	X	
Army	X	
Hebrew	X	
Labor	X	
Socialism	X	
Culture	X	
Secular Studies	X	

20. שם- מפני מיעוט העבודה בתלמודם של יסודי הרגש והדעת שבמרחב התורה, - "הועם זהב ושונא הכתם הטוב" (איכה ד, א) עד שנדמה לו שהכל הוא שפל הרבה מערכו.

21. הרב יששכר טייכטל, אם הבנים שמחה / הקדמה, עמ' כא

ואודה על האמת ואזכיר את חטאי, שגם בעיני היה לנמאס המפעל הזה של בנין הארץ, מחמת ששמעתי כן מהרבה חרדים סתם, ונשרש בלבי כך ולא התעניינתי בזה כלל כי טרוד הייתי בגירסא בלימוד תלמידים ולחבר חיבורים בגפ"ת ובשו"ת... ורק אחר שלקיננו בגלות החל הזה עיינתי בהלכה זו והאיר ה' עיני שטעות היתה בידי וביד אשר התנגדו לזה. ואני מודה ואומר, כמו שמצינו בש"ס מרבא ומכמה גדולי חכמינו ז"ל, שהודו ואמרו: דברים שאמרת לי לכם - טעות היו בידי, ומודים דרבנן היינו שבחייהו.

22. בראשית כח, יד- וְהָיָה זֶרְעֶךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ וּפְרָצְתָּ יָמָה וְקָדְמָה וְצַפְנָה וְנִגְבָּה וּנְבָרְכוּ בְּךָ כָּל מְשֻׁפָּחוֹת הָאָדָמָה וּבְזָרְעֶךָ.

23. שמות י, יט- וַיִּהְיֶה ה' רֹחַ יָם [רש"י: רוח מערב] חֲזַק מְאֹד וַיִּשָּׂא אֶת הָאָרֶבָה וַיִּתְקַעְהוּ יָמָה סוּף לֹא נִשְׂאָר אָרֶבָה אַחַד בְּכָל גְּבוּל מִצְרָיִם.

24. במדבר לב, לב- נַחֲנוּ נַעֲבֵר חֲלוּצִים לְפָנֵי ה', אָרֶץ כְּנָעַן; וְאַתֶּנּוּ אַחֲזֹת נַחֲלַתְנוּ, מַעֲבָר לַיַּרְדֵּן.

25. במדבר פרק לה, יד- אֶת שְׁלֹשׁ הָעָרִים תִּתְּנוּ מַעֲבָר לַיַּרְדֵּן וְאֵת שְׁלֹשׁ הָעָרִים תִּתְּנוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן עָרֵי מְקַלֵּט תִּהְיֶינָה:

26. דברים פרק א, א - אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל-כָּל-יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן...

27. יהושע פרק א, יד- נְשִׂיכֶם טַפְּכֶם וּמְקַנְיֶיכֶם יֵשְׁבוּ בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם תַּעֲבְרוּ חַמְשִׁים לְפָנַי אַחֲיֶיכֶם כָּל גְּבוּרַי הַחִיל וְעֲזַרְתֶּם אוֹתָם:

דברים ג, יד- יאיר בן מנשה לקח את כל חבל ארגב עד גבול הגשורי והמעכתי ויקרא אתם על שמו את הבשן חות יאיר עד היום הזה.

28. תוספתא מסכת עבודה זרה ד, ג (או ה, ב)- ישרה אדם בארץ ישראל ואפילו בעיר שרובה גוים ולא בחוצה לארץ ואפילו בעיר שכולה ישראל מלמד ששיבת ארץ ישראל שקולה כנגד כל מצות שבתורה.